

Sygn. akt III U 60/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant starszy sekretarz sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy I. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania I. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 1 grudnia 2015 r., **znak:** (...)

o d d a l a odwołanie.

Sygn. akt III U 60/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17 lutego 2016 r.

Decyzją z dnia 1 grudnia 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał wnioskodawcy I. B. emeryturę od 18 listopada 2015 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Organ rentowy dokonał obliczenia wysokości emerytury i wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład ustalił, że: kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 55.851,56 zł; kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 360.868,74 zł; średnie dalsze trwanie życia – 254,70 miesięcy, a wyliczona kwota emerytury – 1.636,12 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej.

W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła w dniu 21 grudnia 2015 r. wnioskodawczyni I. B., zarzucając, że przy jej wyliczeniu nie został uwzględniony okres od 1 marca 2007 r., tj. okres, w którym przebywała ona na zasiłku przedemerytalnym, pobierając świadczenie w wysokości 888,39 zł.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawczyni wskazała, że w okresie od 1 marca 2007 r. przebywała na zasiłku przedemerytalnym i pobierała comiesięczne świadczenie w wysokości 888,39 zł. W procesie naliczania wysokości należnego wnioskodawczyni świadczenia brakuje okresu od dnia 1 marca 2007 r., w którym pobierała świadczenie przedemerytalne. Przez cały ten okres wnioskodawczyni pracowała, ani jednego dnia nie przebywała na zwolnieniu lekarskim. W minionych latach, jeśli osoba skończyła 55 lat i przeszła na emeryturę, otrzymuje większą kwotę świadczenia, niż wnioskodawczyni po kolejnych latach pracy i odprowadzanych wymaganych składkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy podniósł, że przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 18 listopada 2015 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat i 9 miesięcy, zgodnie z art. 24a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wnioskodawczyni bezpośrednio przed złożeniem wniosku o emeryturę była uprawniona do świadczenia przedemerytalnego, do którego prawo przyznano od 13 marca 2007 r. Analiza całości dokumentacji zgromadzonej w sprawie wskazuje, że decyzja przyznająca wnioskodawczyni emeryturę jest prawidłowa i nie ma podstaw do odmiennego obliczenia wysokości świadczenia z uwagi na fakt, iż dla osób, które nabywają prawo do emerytury począwszy od 2015 r. podstawę emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury (art. 26 ustawy emerytalnej). Przepisy art. 53 ustawy emerytalnej nie mają bezpośredniego zastosowania do wnioskodawczyni. Dla osób, które kończą wiek emerytalny w 2015 r., tak jak wnioskodawczyni, wysokość emerytury ustala się na nowych zasadach przy zastosowaniu art. 26 ustawy emerytalnej. Możliwość ustalenia emerytury w sposób mieszany na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej również nie wchodzi w rachubę, ponieważ dotyczyła ona jedynie tych osób, które wiek emerytalny osiągnęły w latach 2009-2014. W związku z powyższym nie ma prawnej możliwości ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni w sposób inny niż uczyniono to w zaskarżonej decyzji. Wysokość emerytury została ustalona w sposób prawidłowy, zgodny z przepisami art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z powołanym przepisem nie ma znaczenia osiągnięty staż składkowy, czy też nieskładkowy – jedynie brany pod uwagę do ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. W rezultacie w ocenie ZUS wysokość świadczenia wnioskodawcy ustalona została zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Sąd Okręgowy w Przemyslu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni I. B., ur. (...), była uprawniona do świadczenia przedemerytalnego od dnia 13 marca 2007 r., przyznanego jej decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 27 marca 2007 r. znak: (...) -1/01/SP5.

W dniu 19 października 2015 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę oświadczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a ponadto nadal pozostaje w stosunku pracy w Masarni (...), (...) Sp. jawna w P., a rozwiązanie stosunku pracy nastąpi 17 listopada 2015 r.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja poświadczająca przebieg zatrudnienia wnioskodawczyni, z której wynika, że była ona zatrudniona: w Zakładach (...) w P. w okresie od 24 listopada 1973 r. do 30 września 1976 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku gotowacza laku; w (...) Spółdzielni (...) w P. w okresie od 8 listopada 1976 r. do 30 września 1991 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku bufetowej, a następnie sprzedawcy; w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 1 października 1991 r. do 29 lutego 1996 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sprzedawcy; w (...) S.A. w S. w okresie od 1 marca 1996 r. do 31 grudnia 2002 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sprzedawcy; w okresie od 18 lutego 2003 r. do 19 lutego 2004 r. była zarejestrowana w

Powiatowym Urzędzie Pracy w P. i pobierała zasiłek w okresie od 1 marca 2003 r. do 19 lutego 2004 r.; w Zakładzie Usługowo-Handlowym (...) w P. w okresie od 1 marca 2004 r. do 15 maja 2004 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sprzedawcy-kasjera; w MASARNIA J. K., R. K., M. K. S. J. w P. w okresie od 17 maja 2004 r. do 31 sierpnia 2006 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sprzedawcy; w okresie od 4 września 2006 r. do dnia 12 marca 2007 r. wnioskodawczyni była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w P., z prawem do zasiłku dla bezrobotnych od 12 września 2006 r. do dnia 12 marca 2007 r.; w Masarnia K. J., (...) Spółka jawna w P. w okresie od 2 lipca 2007 r. do 30 czerwca 2010 r. w wymiarze 1/4 etatu, a od 1 lipca 2010 r. do 17 listopada 2015 r. w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku sprzedawcy. Wnioskodawczyni przedłożyła organowi rentowemu również zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu ZUS Rp-7.

Decyzją z dnia 26 października 2015 r. znak: (...) -2004 Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił wnioskodawczyni kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 110.147,18 zł.

Do ustalenia wysokości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 831,30 zł. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 68,09 % przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową. Zakład przyjął okresy składkowe w wymiarze 22 lata, 10 miesięcy, 3 dni, tj. 274 miesięcy oraz nieskładkowe – 2 lata, 1 miesiąc, 28 dni, tj. 25 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 87,97 %. Współczynnik ten służy do obliczenia części socjalnej kapitału początkowego wynoszącej 24 % kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wyniosła 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 1 grudnia 2015 r., znak: ENP/1/035105742 (...) Oddział w R. przyznał wnioskodawczyni I. B. emeryturę od 18 listopada 2015 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Organ rentowy dokonał obliczenia wysokości emerytury i wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Zakład ustalił, że: kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 55.851,56 zł; kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 360.868,74 zł; średnie dalsze trwanie życia – 254,70 miesięcy, a wyliczona kwota emerytury – 1.636,12 zł. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej.

Dowód:

- decyzja ZUS O/R. z dnia 27.03.2007 r.,
- wniosek o emeryturę z dnia 19.10.2015 r.,
- świadectwa pracy,
- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu ZUS Rp-7,
- decyzja ZUS O/R. z dnia 26.10.2015 r.,
- decyzja ZUS O/R. z dnia 1.12.2015 r.

Dokonując powyższych ustaleń, Sąd oparł się na dowodach z dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego. Dowody te korzystają z domniemania prawdziwości zawartych w nich danych z mocy art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została w sposób wystarczający obalona przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni I. B. należy uznać za nieuzasadnione.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie wysokości przyznanej wnioskodawcy emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jest prawidłowa.

Zgodnie z treścią przepisu art. 26 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (ust. 1).

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (art. 26 ust. 2).

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (art. 26 ust. 3).

W myśl natomiast art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, dla osoby, która miała ustalone prawo do emerytury częściowej na podstawie art. 26b, nie uwzględnia się kwot zwiększeń składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego określonego w art. 173-175, uzyskanych w wyniku waloryzacji kwartalnej, o której mowa w art. 25a, przeprowadzonej w celu obliczenia emerytury częściowej (art. 25 ust. 1a).

Wnioskodawczyni I. B., ur. (...), organ rentowy przyznał prawo do emerytury od 18 listopada 2015 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego wynoszącego 60 lat i 9 miesięcy, zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał obliczenia wysokości przysługującego wnioskodawczyni świadczenia emerytalnego zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bowiem nabyła ona prawo do emerytury począwszy od 2015 r.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, że nie ma prawnej możliwości ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni w sposób inny niż to uczyniono w zaskarżonej decyzji. Wysokość emerytury została ustalona w sposób prawidłowy, na podstawie zgromadzonej w aktach organu rentowego dokumentacji i obowiązujących przepisów prawa.

Brak jest podstaw prawnych do obliczenia wysokości należnej wnioskodawczyni emerytury na podstawie art. 53, bądź też art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wskazać należy, iż obliczenie emerytury na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczy osób, które nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 27-50e ustawy, a więc urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Zgodnie z treścią art. 53 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS emerytura wynosi:

1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz

- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
 - 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych
- z uwzględnieniem art. 55.

Jak wynika jednoznacznie z zapisów ustawy oraz z umieszczenia powołanego przepisu w rozdziale odnoszącym się do świadczeń, o których mowa w art. 27-50e ustawy, nie może on mieć zastosowanie do osób urodzonych po 1 stycznia 1949 r., które prawo do emerytury powszechnej nabyły na podstawie art. 24-26 powołanej ustawy.

Natomiast sposób obliczenia emerytury w sposób mieszany na podstawie art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczy osób, które wiek emerytalny osiągnęły w latach 2009-2014.

Przepis art. 183 ust. 1 stanowi, że emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2009 wynosi:

- 1) 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2010, wynosi:

- 1) 70 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 30 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (art. 183 ust. 2).

Emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2011, wynosi:

- 1) 55 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 45 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (art. 183 ust. 3).

Emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2012, wynosi:

- 1) 35 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 65 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (art. 183 ust. 4).

Emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2013 albo 2014, wynosi:

- 1) 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (art. 183 ust. 5).

Zaznaczyć należy, iż przy ustalaniu emerytury w myśl przepisu art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie bierze się pod uwagę osiągniętego stażu składkowego i nieskładkowego (uwzględnia się go jedynie przy obliczaniu wartości kapitału początkowego ustalanego na dzień 1 stycznia 1999 r.), stąd też podnoszony przez wnioskodawczynię

zarzut, że przez okres pobierania świadczenia przedemerytalnego nadal pozostawała w stosunku pracy, czego ZUS nie uwzględnił przy obliczaniu należnego jej świadczenia emerytalnego, nie ma znaczenia.

Wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych innych dowodów, które świadczyłyby, iż ZUS faktycznie dokonał błędnych wyliczeń emerytury. Zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Podkreślenia wymaga, że udowodnienie faktów spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne (art. 232 k.p.c.), stąd też na wnioskodawczyni ciążył obowiązek przedstawienia dowodów dla udowodnienia spornych okoliczności. Muszą to być jednak środki dowodowe, które pozwolą na wiarygodne ustalenie okoliczności faktycznych, a ponadto znajdujące potwierdzenie w obowiązujących przepisach prawa.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.